

Studiedag 'De student is aan zet. Studenten motiveren aan taal te werken'

Hoe kun je mbo-studenten aanzetten hun taalvaardigheid te blijven ontwikkelen tijdens de opleiding? Inzicht in je persoonlijk belang bij taalontwikkeling is een eerste vereiste. Ook autonomie en keuzevrijheid zijn een belangrijke voorwaarde. Adequaat gebruik maken van verschillen tussen studenten, in taalachtergrond, taalniveau, leertempo en -behoefte, stimuleert het leerproces. Goed contact tussen studenten onderling, wederzijds respect en acceptatie bevorderen de samenwerking en dragen bij aan een actieve (taal)leerhouding.

Op deze studiedag staat motivatie om (in alle vakken) aan taal te werken centraal. Diverse experts laten zien welke rol je hier als (taal)docent bij kunt spelen. Het middagprogramma staat in het teken van meertaligheid en inclusief beroepsonderwijs.

Programma studiedag 2 juni 2023

De Eenhoorn Amersfoort

- 09.30 - 09.45 **Opening**
- 09.45 - 10.30 Taal van je leven. In gesprek met mbo-studenten over taal leren
[Esther van Breukelen, Codename Future](#)
- 10.30 - 10.45 **Pauze**
- 10.45 - 12.00 **Workshopronde. Keuze uit:**
1. Leesplezier in het mbo
[Renée den Breems, Passionate Bulkboek](#)
 2. Taal en digitale geletterdheid
[Lotte van Egmond, Edux](#)
 3. De student leest! Samen ontdekken wat werkt bij lezen
[Inge van Meelis, Anne Middelweerd, ITTA](#)
- 12.00 - 12.45 **Lunch**
- 12.45 - 13.15 Beeldkaarten. De student centraal
[Janneke de Wolf, Onderwijs maak je samen](#)
- 13.15 - 13.45 Meertaligheid in het mbo: docenten en studenten aan het woord
[Eline van Batenburg, Hogeschool van Amsterdam](#)
- 13.45 - 14.00 **Pauze**
- 14.00 - 15.15 **Workshopronde. Keuze uit:**
4. NT2-studenten actief aan de slag met woordenschat in het mbo
[Marlies Zegelaar, Mbo College Hilversum, Anne Marije de Goeijen, ITTA](#)
 5. De meester vertelt: aandacht voor meertaligheid in de mbo-klas
[Steven van Egmond, Horizon College, Eline van Batenburg, Hogeschool van Amsterdam](#)
 6. 100 Dagen thuiskomen in taal
[Rivi Godfried, Evelyne van der Neut, Hogeschool Rotterdam](#)
- 15.30 - 16.00 Bewegend leren: lesmethoden die de hersenen prikkelen
[Stefan Blummel, High5 for you](#)

Taal van je leven. In gesprek met mbo-studenten over taal leren

Esther van Breukelen, Codename Future

Hoe zit het met de motivatie van jongeren als het gaat om het vak Nederlands? Wanneer gaan zij 'aan'? Hoe zien zij het vak Nederlands voor zich? We gaan hierover in gesprek met de Young Reporters, het jongerenteam van Codename Future. Dit is een groep van mbo-studenten met verschillende achtergronden en één gemeenschappelijk doel: samen geven zij jongeren een stem. Hoe kunnen (taal)docenten in het mbo lessen en werkvormen zo inrichten dat studenten zich verantwoordelijk voelen en enthousiast worden om aan taal te werken? Dat gaan we checken bij deze groep jongeren tijdens een live interactief gesprek onder leiding van jongerencoach en Codenamer Esther van Breukelen. Tijdens deze sessie peilt Esther ook hoe de docenten in de zaal over deze vraagstukken denken. In een levendig gesprek met elkaar hopen we tot nieuwe inzichten en pakkende ideeën te komen. Daarnaast is het doel docenten handvatten te geven hoe je met studenten in gesprek gaat over hun eigen rol in het leerproces.

Esther van Breukelen werkt bij Codename Future als jongerencoach en wordt warm van open en eerlijke gesprekken met jongeren. Daarnaast zet zij zich in om de mentale gezondheid van jongeren meer onder de aandacht te brengen in het onderwijs en hun veerkracht te vergroten. Met een achtergrond als lichaamsgericht- en rouwtherapeut biedt Esther ook 1-op-1 coaching in haar eigen praktijk 'Liefde voor jou'.

Leesplezier in het mbo

Renée den Breems, Passionate Bulkboek

Het lezen van boeken draagt bij aan de verbeeldingskracht en de sociaal-emotionele ontwikkeling, maar ook aan zelfredzaamheid en een breder perspectief op de wereld. Studenten die lezen vergroten daarmee bovendien hun woordenschat, concentratievermogen én taalvaardigheid, waardoor zij beter zullen scoren voor álle vakken en hun examens met meer gemak en met positievere resultaten behalen. Toch blijft het voor veel jongeren niet de meest voor de hand liggende hobby. Het ervaren van leesplezier is hierbij de sleutel. Passionate Bulkboek laat zien hoe u uw studenten tot lezen kan verleiden. Tijdens deze workshop leert u hoe ook u studenten enthousiast kunt maken voor boeken. Vraagstukken die daarbij aan bod komen zijn bijvoorbeeld: 'Hoe aan te sluiten op de beleavingswereld van jongeren' en 'Hoe op het spoor van het juiste boek te komen?'.

Passionate Bulkboek is een Rotterdamse stichting die zich inzet om samen met docenten van jongeren lezers te maken. Het aanbod bestaat uit educatieve programma's met leesbevordering als doel. De programma's sluiten naadloos aan op de kerndoelen en methodes Nederlands. Als bevlogen leesbevorderaar heeft Renée den Breems, hoofd Leesbevordering & Advies, samen met haar team het uitgangspunt om docenten te helpen waar wenselijk, te ontzorgen en samen met hen te kijken hoe een leescultuur te realiseren. Stap voor stap; door deelname aan de programma's, trainingen op maat en advies bij specifieke vragen, helpt de organisatie docenten om hun studenten de positieve leesspiraal te laten ervaren.

Digitalig. Ontdek de verbinding tussen taal en digitale geletterdheid.

Lotte van Egmond, Edux

Om je studenten ècht digitaal geletterder te maken, is het essentieel dat ze een bewuste en kritische houding ontwikkelen. Om dat te bereiken zullen leerlingen in gesprek moeten gaan, kennis opdoen, en informatie verwerken over internet, (social)media en technologie. Kritisch kijken, lezen en luisteren is daarbij de basis en taal is bij digitale geletterdheid dus cruciaal. Het taalonderwijs biedt daarom veel kans om ook digitale geletterdheid te stimuleren. Maar hoe pak je dat aan?

Tijdens de workshop word je bewust van wat digitale geletterdheid is door het spelen van het Imp@ctspel. Je ervaart hoe dit binnen je taallessen te verweven is. Je raakt bewust van welke elementen van digitale geletterdheid je kunt verbinden met de vakgebieden. Daarnaast word je geïnspireerd om zelf op zoek te gaan naar mogelijkheden die de taaldoelen bieden om een uitstapje naar digitale geletterdheid te maken.

In een snel veranderende maatschappij staat het onderwijs niet stil. Lotte van Egmond ondersteunt professionals die dagelijks bezig zijn met de jongeren van de toekomst dan ook met passie. Lotte heeft expertise op het gebied van effectief onderwijs binnen het VO en MBO, ondersteunt teams bij het realiseren van vernieuwde curriculum en de fysieke leeromgeving. Daarnaast is Lotte betrokken bij het innovatieprogramma Digitalig van Edux, waarbinnen ook het Imp@ctspel ontwikkeld is. Digitalig biedt een professionaliseringsaanpak voor digitale geletterdheid die is ontwikkeld op basis van de wetenschap en in de onderwijspraktijk.

De student leest! Samen ontdekken wat werkt bij lezen.

Inge van Meelis, Anne Middelweerd, ITTA

De leesaanpak van 'Op maat naar 2F' geeft de student en de docent inzicht en houvast in het leesproces. Welke stappen helpen de student bij het begrijpen van een tekst? 'Op maat naar 2F' biedt een format om met zelfgekozen teksten en realistische taken te werken en samen te ontdekken wat een student kan en wat hem helpt bij het lezen. In deze workshop maak je op actieve manier kennis met het format en de werkwijze van 'Op maat naar 2F'. De aanpak is uitgewerkt in een praktijkonderzoek naar formatief evalueren bij lezen door Cito Lab, ITTA, ROC Friese Poort en ROC Nijmegen.

Inge van Meelis en Anne Middelweerd werken bij het ITTA als experts op het gebied van NT2-onderwijs en taalontwikkeling in het mbo. Met docententrainingen, materiaalontwikkeling en advies dragen zij bij aan de uitwerking van taalbewust beroepsonderwijs in de lespraktijk.

Beeldkaarten. De student centraal

Janneke de Wolf, Onderwijs maak je samen

Beeld & Box is een doosje met beeldkaarten die tijdens elk proces ingezet kunnen worden als metafoor voor een situatie, gevoel, behoefte of voorstel. Op elke beeldkaart staat een foto die associaties en gedachten oproept. De kaarten zijn een middel om gedachten en processen in beeld te brengen en te delen met anderen. Het doel van het gebruik van de metaforen is om meer begrip te creëren tussen gesprekspartners en daardoor complexe processen of problemen te doorzien. Tijdens deze korte presentatie worden jullie meegenomen in de kracht van beelden, krijg je een aantal suggesties hoe je beeldkaarten kan inzetten bij leerlingen en ga je er zelf mee aan de slag.

Janneke de Wolf is werkzaam bij 'Onderwijs Maak Je Samen' als onderwijsadviseur en trainer. Daarvoor heeft zij 24 jaar in het basisonderwijs gewerkt als leerkracht, taal-leesspecialist en unitleider (MT). Een aantal jaar geleden heeft ze de ECHA-opleiding gedaan aan de Radboud Universiteit en werkt sindsdien ook als hoogbegaafdheidsspecialist.

Meertaligheid in het mbo: docenten en studenten aan het woord

Eline van Batenburg, Hogeschool van Amsterdam

Een grote groep mbo'ers spreekt thuis (naast het Nederlands) een andere taal of taalvariëteit. Sterker nog: mbo'ers gebruiken thuis, met vrienden, op school en op stage vaak onbewust een combinatie van allerlei verschillende talen, taalvariëteiten en registers. In de literatuur wordt gezegd dat het erkennen en benutten van dergelijke meertaligheid bijdraagt aan een inclusief en effectief leerklimaat. Maar hoe ziet dat eruit op het mbo? Zien docenten en studenten hetzelfde? En wat zouden zij *willen* zien?

In deze lezing bespreken we resultaten uit onderzoek onder 260 mbo-docenten Nederlands en Engels, en onder 45 mbo-studenten van verschillende opleidingen. Hoe zien de meertalige repertoires van mbo-studenten eruit? In hoeverre vinden docenten en studenten het wenselijk en haalbaar om de taalachtergrond van mbo'ers mee te nemen in het onderwijs, en hen voor te bereiden op communicatie in meertalige beroepssituaties?

Eline van Batenburg werkt als docentopleider en onderzoeker (vreemde) taaldidactiek bij de Hogeschool van Amsterdam, en als visitator tto-onderwijs bij Stichting Nuffic. In haar werkzaamheden richt zij zich met name op taakgericht- en vakgericht taalonderwijs in het vmbo en mbo. Op dit moment leidt zij het tweejarig onderzoeksproject 'Meertaligheid als krachtige bron van het leren in het mbo'. Dit project wordt gefinancierd door Regieorgaan SiA en wordt uitgevoerd door mbo-en hbo-docenten Nederlands en Engels in de regio's Amsterdam, Utrecht en Leeuwarden.

NT2-studenten actief aan de slag met woordenschat in het mbo

Marlies Zegelaar, Mbo College Hilversum, Anne Marije de Goeijen, ITTA

Wil jij NT2-studenten op een activerende manier leren hoe ze hun woordenschat kunnen uitbreiden? Kom dan naar deze workshop over woordenschat in het mbo. Marlies Zegelaar van MBO College Hilversum neemt je mee naar haar lespraktijk, waarin ze NT2-studenten wekelijks laat werken met woorden die ze nodig hebben om hun opleiding en stage succesvol te doorlopen. Anne Marije de Goeijen van ITTA onderbouwt deze praktische benadering met inzichten over woordenschatdidactiek. Tijdens de workshop ga je aan de slag met een aantal activerende werkvormen voor woordenschat, die je direct kunt toepassen in jouw taalles of praktijkvak. Na afloop ga je naar huis met een werkwijzer voor een lessenreeks woordenschat NT2, die op alle niveaus van het mbo bruikbaar is.

Marlies heeft als 20-jarige een half jaar in Barcelona gestudeerd. Zij beheerste het Spaans destijds op niveau B1 en kon zich prima redden in gesprekken in het sociale leven. Tijdens de colleges voelde ze zich enorm beperkt vanwege de vele onbekende vaktaalwoorden en lastige verleden tijdsvormen. In die Spaanse collegebanken is het zaadje geplant voor de missie die zij tegenwoordig heeft: het mbo-onderwijs zo inrichten dat taal geen beperkende factor hoeft te zijn. Sinds 2016 geeft Marlies freelance NT2-lessen aan expats, au pairs en inburgeraars. In 2021 maakte zij de overstap naar MBO College Hilversum, waar zij docent Nederlands is bij de opleiding Helpende, Zorg & Welzijn, niveau 2.

Anne Marije de Goeijen is bij het ITTA werkzaam binnen de marktgroep Onderwijs. Zij houdt zich hier voornamelijk bezig met NT2-ontwikkeling binnen het regulier onderwijs (vo en praktijkonderwijs) en met de didactiek en organisatie van NT2-onderwijs in de ISK. Binnen deze thema's verzorgt zij trainingen aan ISK- en vo-docenten, ontwikkelt ze lesmaterialen en is ze betrokken bij praktijkgericht onderwijsonderzoek.

De meester vertelt: aandacht voor meertaligheid in de mbo-klas

Steven van Egmond, Horizon College, Eline van Batenburg, Hogeschool van Amsterdam

Mbo'ers gebruiken thuis, op school en op hun stage vaak onbewust een combinatie van allerlei verschillende talen, taalvariëteiten en registers. Op welke manieren kan je hier aandacht aan besteden in de klas? In deze workshop laten mbo-docent (in opleiding) Steven van Egmond en docentopleider/onderzoeker Eline van Batenburg verschillende lesideeën zien waarmee je het meertalig bewustzijn en de meertalige competenties van studenten kunt ontwikkelen. Ook laten zij zien hoe je hen kunt voorbereiden op werken in een meertalige omgeving. Tijdens de workshop denken we met elkaar na over, en sleutelen we aan, concrete lesideeën die je direct kunt inzetten in je lespraktijk.

Eline van Batenburg werkt als docentopleider en onderzoeker (vreemde) taaldidactiek bij de Hogeschool van Amsterdam, en als visitor tto-onderwijs bij Stichting Nuffic. In haar werkzaamheden richt zij zich met name op taakgericht- en vakgericht taalonderwijs in het vmbo en mbo. Op dit moment leidt zij het tweejarig onderzoeksproject 'Meertaligheid als krachtige bron van het leren in het mbo'.

Steven van Egmond werkt als docent Engels bij de opleiding Verpleegkundige op het Horizon College. Hij rondt dit jaar zijn opleiding aan de Hogeschool van Amsterdam af. Voor zijn afstudeeronderzoek heeft Steven het afgelopen jaar samen met vier medestudenten gewerkt aan een lesontwerp gericht op het verstevigen van de meertalige competenties van mbo-studenten Pedagogisch Medewerker Kinderopvang en Verpleegkundige. Hierbij maakte hij indruk met zijn ontwerp van 'De Klok van Van Egmond', dat hij eerder presenteerde bij het Digitaal Congres Levende Talen.

100 dagen thuiskomen in taal

Rivi Godfried, Evelyne van der Neut, Hogeschool Rotterdam

Twee factoren blijken van invloed op het studiesucces in de eerste 100 dagen: taalvaardigheid (met name schriftelijke vaardigheden) en thuisgevoel ('sense of belonging', de mate waarin een student zich thuis voelt). Maar taal kan ook een negatieve uitwerking hebben op thuisgevoel, door uitsluiting, door de taal van de docent, door lagere verwachtingen van studenten met minder taalvaardigheid. We willen deze 'negatieve relatie' omdraaien. Door studenten handvatten te bieden hun taalvaardigheid te ontwikkelen met aandacht voor succesfactoren voor thuisgevoel, laten we ze op inclusieve wijze onderdeel zijn van de talige, sociale en academische hbo-gemeenschap.

Vanuit de Comenius Teaching Fellowship subsidie hebben wij een leerlijn ontwikkeld gebaseerd op drie didactische principes: genredidactiek, schrijfprocesdidactiek en inclusieve didactiek. Tijdens deze sessie delen we heel graag met jullie onze ervaringen uit dit project, onze ontwerpprincipes, opbrengsten vanuit de afgeronde experimenten en geven we stof tot nadenken over onderwijsvernieuwing. Samen denken we na over mogelijkheden voor een vertaalslag naar het mbo.

Rivi Godfried werkt nu vijf jaar bij Hogeschool Rotterdam als communicatieadviseur en docent. Zij houdt zich bezig met ondersteuning van studenten op schrijfvaardigheid, creatief schrijven en interculturele communicatie. Haar focus ligt nu op het snijvlak tussen taal en inclusiviteit. In 2015 rondde ze haar researchmaster Comparative Literary Studies af aan de Universiteit Utrecht. Daarna heeft ze gewerkt bij de Universiteit Utrecht als onderwijsassistent, in de kunsten en als freelance journalist.

Evelyne van der Neut helpt opleidingen van Hogeschool Rotterdam om taalonderwijs te integreren in beroepsgerichte vakken. Haar missie is dat elke opleiding doordacht, gedragen en vooral praktisch uitgevoerd taalbeleid heeft. Ze deelt graag kennis binnen en buiten de hogeschool. In 2015 is Evelyne afgestudeerd aan de onderzoeksmaster Nederlandse Letterkunde van Universiteit Utrecht. Daarna ging zij aan de slag bij Hogeschool Rotterdam als taaldocent en inmiddels werkt ze als taalonderwijsadviseur en projectleider.

Bewegend leren: lesmethoden die de hersenen prikkelen

Stefan Blummel, High5 for you

Deze presentatie laat je verschillende technieken beleven die het mogelijk maken om de hersenen van je studenten te blijven prikkelen, bijvoorbeeld door muziek, jongleren of dansmoves in te zetten. Wanneer een student met veel plezier naar de taalles komt wordt de drempel om de taal consequent te gebruiken lager. Motiverende werkvormen bevorderen de deelname aan de lessen en de zin om de taal in het dagelijks leven echt te gaan gebruiken. Waarom is bewegend leren veel effectiever dan een uur in een schoolbank of trainingslokaal op een stoel zitten? De wetenschappelijke onderbouwing van bewegend leren wordt beknopt toegelicht waardoor de drive om te gaan bewegen nog groter wordt.

Stefan Blummel is Docent Bewegend Leren en eigenaar van High5 For You (een samenwerkingsverband van meertalige taalcoaches, jobcoaches en VCA-trainers). Hij heeft de technieken die hij zijn studenten aanleert al heel wat jaren succesvol ingezet in allerlei trainingen. Zo verzorgt hij VCA-trainingen (veiligheidstrainingen voor techniek en bouw) in het Nederlands, Engels en Arabisch. Daarnaast is hij taaldocent Nederlands en Arabisch. Zowel klassikaal als tijdens 1-op-1 trajecten op de werkvloer maakt hij continu gebruik van bewegend leren. In 2011 heeft Stefan via het Canadian Institute of English de basistechnieken aangeleerd die ten grondslag liggen aan de Bewegend Leren-methode. Hij heeft deze in de jaren erna verder uitgebreid en toepasbaar gemaakt binnen het Nederlandse onderwijssysteem.